

REFERAT IN - Innarluutillit pillugit Siunnersuisooqatigiit d. 26-11-2020

Mødedato Torsdag d. 26. november 2020 kl. 15:00

Mødested ataatsimiittarfik 3, 1. sal kommunip allaffiani, Kuussuaq 2

Indholdsfortegnelse

Imaqarniliaq.....	3
-------------------	---

Punkt .: Imaqarniliaq

Eqikkaaneq

Kommuneqarfik Sermersuumi innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerat (2020-mi ataatsimianneq 4)

Piffissaq: sisamanngorneq 26. november 2020 nal. 15.00-17.00

Sumiiffik: ataatsimiittarfik 3, 1. sal kommunip allaffiani, Kuussuaq 2, 3900 Nuuk

Pegataasut

Sara Jilsø Fleischer, siulittaasoq

Viggo Johansen, siulittaasup tullia

Nanette Hammeken Arboe, ilaasortaq

Paulus Napatoq, ilaasortaq

Aviaaja Geisler, ilaasortaq

Inge Olsvig Brandt (IA), ilaasortaq

Susanne Kærulff Ettrup, Innarluutilinnut tarnikkullu nappaatilinnut
immikkoortorta qarfimmi sulianut pisortaq (SI)

Cecilie Victoria Schierbeck, Oqartussaaffeqarfimmi pisortaq (SI)

Dora Kleist, Oqartussaaffeqarfimmi sulianut pisortaq (MI)

Kasper Kjeldgård Jensen, eqikkaasoq (SI)

Pegataangitsut

Ellen Magnussen, Meeqqanut Ilaqutariinnullu Ingerlatsivimmi ikiorsiinnermut
suliassa qarfimmi sulianut pisortaq (MI)

Martha Lund Olsen, Meeqqanut Ilaqutariinnullul pisortaq (MI)

Laila Skydsbjerg Skytte, MISI-mi siunnersuisartut pisortaat

Ullormut oqaluuserisassat

1) Siulittaasumit nutaarsiassat

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnit maanna atuuttunit nalilersuineq

Innuttaasut arlallit siunnersuisoqatigiit aamma suliaat pillugit tusarniaasimapput.

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit namminneq misigisimapput siunnersuisoqatigiit piviusunik amerlasuunik angusaqarsimanatik. Taamaattorli siunnersuisoqatigiit kulturikkut allanngineq pingaarnerpaamik angusarisimavaat, tassa Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit paasisaat ingerlatsiviit sulianik suliarinnittarneranni sulinerannilu annertunerusumik ilanngunneqartalersimammata.

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit aammattaq kaammattuutigaat Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit tulliusussat ingerlatsiviillu ataatsimoorlutik innarluuteqarneq pillugu suliassa qarfinnut tunngasuni sulianut Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnik aalajangersimasumik pitsaanerpaamillu aqqissuulluakkamik pegataatitsisalernissamik pilersitsoqarnissaa pillugu suleqatigiittoqassasoq.

**KOMMUNEQARFIK
SERMERSOOQ**

*Isumaginninnermut
Suliffeqarnermullu Ingerlatsivik
Forvaltning for Velfærd og
Arbejdsmarked*

Imaneq 34
Postboks 1005
3900 Nuuk
Grønland
si@sermersooq.gl
sermersooq.gl
Tlf. +299 36 74 00

Man. - ons.kl. 10 - 15
Torsdagkl. 12 - 17
Fredagkl. 10 - 12

Politiikerit ilisimassavaat saqqummiisoqarnerni imaluunniit sumiluunniit siunnersuisoqatigiit ikiuutaasinnaaffianni Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit atorsinnaallugit.

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit ilanngutitinneqarsinnaaneranut aaqqissugaaneq pitsaanngippat, taava siunnersuisoqatigiit peqataasinnaanerat ajornakusuuusaaq. Ilaasortanut angisuumik nanertuutaasinnaavoq, tamannalu siunertaanngilaq.

Politikerit tungaannit Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit assut soqutigineqarput. Aamma siunnersuisoqatigiit qanoq atorineqarsinnaanersut atorineqartariaqartullu oqaluuserineqartarpoq.

Kisianni politikkikkut sulineq sivisusarpoq. Aallarniutaasumik eqqartuinnermit, aalajangiinnermut naggataagullu atuutitsilernermit. Taama ingerlariaatsip siunnersuisoqatigiit peqataatinneqarnissaat ajornakusoortissinnaavaa. Kommunalbestyrelsip Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiivini toqqaannartumik peqataasarnissaanut Innarluutilinnut inatsisip piumasagaataa pitsaanerumik peqataatitsisalernermit ineriartornerusoq neriunarpoq.

Innarluutilinummi siunnersuisoqatigiit taama piginnaasaqartigisut peqataatinneqarnissaat nalornissutigineqanngilaq. Peqqissaartumik nalilersuineq tamatumunnga iluaqutaassaaq.

Tiliup inunnut innarluutilinnut isummertarneq pillugu nalunaarusiaa

Tilioq inunnut innarluutilinnut isummertarneq pillugu nalunaarusiorsimavoq. Kommune "Inunnut innarluutilinnut isummertarneq"-up saqqummersinneqarneranut atatillugu qaaqquneqarsimavoq, tassani ingerlatsivik sulianut tunngatillugu sulisut arlallit peqataasimallutik.

Tiliup nukippassuit atorlugit innuttaasut siunnersorlugillu ilitersortarpai. Kommunip qanoq igaa Tiliup kommunimi innuttaasunut pisinnaatitaaffii il.il. pillugit siunnersuisarnera?

Kommunimit akissut

Tiliup atuuffia suliassaalu inatsimmik tunngaveqarput. Kommunit namminneq siunnersuisussaaitaanerannut ikortartuineruvoq. Tilioqarmat pitsaasuuvoq. Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiinik patajaallisaaneruvoq. Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Ingerlatsivik piviusumik ilaatigut Tilioq inuit ersinngitsunik innarluutillit pillugit sapaatip akunnerani sammisaqartitsinnermi Tilioq angusaqarfiulluartumik suleqatigisimavaa.

2) Ingerlatsivimmit nutaarsiassat

2.1. Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Ingerlatsivik

Inuit innarluutillit pillugit sapaatip akunneqartitsineq (sapaatip akunnera 41) ingerlallularpoq. Ilaatigut NIIP aamma Tilioq aaqqissuussaqaarput. Covid-19 pissutigalugu aaqqissuinnermi allannguisoqarsimavoq. Inuit peqataasut annerpaamik amerlassuseqarnissaat qulakkeerniarlugu matoqqasunik arlalinnik aaqqissuussisoqarsimalluni.

Paamiunit oqaluttuaq nuannersoq

Paamiuni innuttaasoq qaffasissunik arlalinnik ilikkagaqarsimanerminik uppersaatinik angusaqarsimavoq, taamaalillunilu ajoqitut ilinniagaqalernissaminut kajumilersimalluni. Maanna ilinniarnernitut atatillugu soorunami Paamiuni suliffimmik misiliivoq.

2021-mut missingersuutit akuerineqarsimapput

Inunnut innarluutilinnut inersimasunut suliassaqarfimmut tamanna ilaatigut ima isumaqarpoq, tassa najugaqatigiiffinni sulisut akissarsiaannut aningaasaliissutit amerlanerusimapput. Taama sulisut amerlassusaannik qaffaanikkut sulinermi avatangiisit najugaqartullu aamma ilaqaataasut kiffartuunneqarnermik/paarsarineqarnermik misigisartagaasa patajaallisarneqarnissaat pilersaarutaavoq. Tamanna sulisut immikkut ilisimasallit atorfinitsinneqarnissaannut qulakkeerineqataassaaq.

Suliassat nutaat – eqqartuussisoqarfiit innuttaasut inooqataanikkut nakkutigineqarnissaannik eqqartuuttarpat.

Eqqartuussiviit siusinnerusumut naleqqiullugu annertunerusumik innuttaasut inooqataanikkut nakkutigineqarnissaannik eqqartuuttarusuppat. Suliassaq tamanna kommunip qujarullugu akuerisimavaa. Suliassaq tassaavoq inuit ikiortit innuttaasunik eqqartuussaasimasunik tapersersuisarnissaat. Siunertaavoq innuttaasut ulluinnaasa aqqissuulluakkamik ingerlasarnissaat aamma suliffeqalersinnaanissaat pillugit ikiuineq.

Sakkortuumik pinerluttartut pineqanngillat.

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnut saaffiginnissutaasimasoq pillugu ilisimatitsineq.

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit inissiisarfimmut allanut nuunneqarnissamik kissaateqarneq pillugu saaffigineqarsimapput. Taanna suliavoq ataaseq, taannalu Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit suliassaasa avataaniilluni, taamaammallu suliaraq ingerlatsiviup tiguaa.

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit saaffiginninneq pillugu sularinninnera tapersersorpat.

Meeqqanut Ilaqutariinnullu Ingerlatsivik

Dora Kleist Meeqqanut Ilaqutariinnullu Ingerlatsivimmi Oqartussaaffeqarfimmi sulianut fagschefinngorsimavoq (Dorap Peter Brix taarserpaa).

3) Eqikkaanerup akuerineqarnera

Akuerineqarpoq.

4) Oqaluuserisassat

4.1 Malitseqartitsineq/inuit innarluutilinnut suliassaqarfimmut saaffiginnittarfissaq ataasiinnaq pillugu misissuisimanerup killiffia

Ingerlatsiviit misissuinerat marlunnngormat kommunalbestyrelsimut ilisimatitsissutigineqarsimavoq.

Saaffiginnittarfissaq ataasiinnaq pillugu politikikkut isummernerit

Inunnut innarluutilinnut ingerlatsiveqarnissaq politikikkut pingaarnerusumik anguniagaavoq. Taamaattorli ingerlatsiviit innuttaasunut sammiveqartumik attaveqatigiittarneq pillugu suleqatigiinnerup patajaallisarnissaanik pitsanngorsarneqarnissaanillu kaammattuisimapput.

Ingerlatsiviit saqqummiussaannut naleqqiullugu politikerit saaffiginnittarfissaq ataasiinnaq pillugu angusaqarusunnerupput. Taamaattumik kommunalbestyrelsip suliassamik suliassap nutaamik allaaserineqarnissaa siunertaralugu ingerlatsivimmut utertitsinissaa tamatumunnga periarfissaavoq.

Tromsømit politikikkut misilittakkat

Tromsømi paaqqinnittarfik politikerit pulaarsimavaat. Tassani meeqqat innarluutillit qanitarisaallu qitiutinneqarput. Sulianik suliarinnittartut pulaarneranni meeraq innarluutilik paaqqinniffimmiippoq. Paaqqinnittarfik erseqqissunik ataatsimut pingaartitaqarpoq, sumiiffillu annertuumik piginnaasaqarfiullunilu qanilaarfioqaaq. Tamana anguniagassasariaqarpoq.

Aqutsineq

Innuttaasut inuit innarluutillit pineqaraangata inatsiserpassuit sulianullu ilisimasaqarfiit amerlasuut akuliussuunneqartarput. Kommunit iluanni ingerlatsiviit assigiinngitsut akornanni suleqatigiittoqarnernik kinguneqartarpoq. Suliassaqaqarefik ingerlatsiviit ingerlaavartumik ukkatarisarpaat, ingerlatsiviillu ilaatigut it-systemit atorlugit paasissutissat ataqatigiissaarnissaannut avitseqatigiissutiginiissaannullu pikkorinnerulersimapput.

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit

Innuttaasut ikiorneqartarnissaat pingaaruteqarpoq. Inunnut innarluutilinnut ingammillu angajoqqaanut innarluutilinnik meeralinnut ingerlatsivinnik assigiinngitsunik kommunillu paaqqinnittarfiinik ataatsimeeqateqartarnerpassuit unammillernartuusarput. Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit kaammattuutigaat ataatsimiinnerit amerlassusaannik kommune ikilisaassasoq, akerlianillu ingerlatsiviit/paaqqinnittarfiillu arlallit innuttaasumik/angajoqqaanut innarluutilinnik meeralinnik ataatsimiinnermut ataasiusumut peqaataasalissasut kaammattuutigalugu.

Saaffiginnittarfik ataasiinnaq pillugu tunngavik eqqarsaatigalugu ingerlatsiviit angusassat pitsaasut angunerusalersinnaagaat Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit tapersersorpaat. Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit aamma politikikkut anguniakkat tapersersorpaat.

4.2 April 2021-imi Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit nutaat

(kommunimut qinersisoqareerpat)

6. april 2021-mi qinersisoqareerpat kommunalbestyrelsingortussat Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit nutaat toqqassavaat.

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit nalilersuineq suliarerusuppaat.

4.3 Nuummi qitiusumik atuarfittaassaq pillugu apeqqutissat piareersarnerat

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinni tullissaanik ataatsimiinnissaanut Meeqqanut Atuarfeqarnermullu Ingerlatsivimmit Nuup qeqqani atuarfiup sanaartorneranut ilisimasalik peqataassaaq. Taanna saqqummiinissaminik piareersaarussuppoq, Innarluutilinnullu siunnersuisoqatigiit suna pillugu paasisaqarusunnertut suullu pillugit apeqqutissaqarnerut paaserusuppa.

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit Meeqqanut Atuarfinnullu Ingerlatsivimmit peqataasussamut apeqqutissat suliariniarpai. Ilaatigut tigussaasutigut avatangiisit aamma immikkut atuartitsinermut anguniakkat apeqqutigineqassapput.

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit Meeqqanut Atuarfinnullu Ingerlatsivimmit siulittaasup periarfissaqaruni peqataanissaa aamma kissaatigaat. Tamanna ingerlatsiviup misissorniarpaa.

5) Allat

Piginnaasat annikillisimanerat aamma inuttut innarluuteqarnerup assiginngiissusaat
Annikinnerusumik piginnaasaqartuaannartoqartarpoq.

Aporfiit naapinnerini inuttut innarluuteqartoqartarpoq.

Inunnut innarluutilinnut inatsisip atuutilerana qanoq ingerlava?

Inatsit atuutileraangami tassa atuutilertarpoq. Tassa imaappoq kommunimi tamarmi inatsit atuuttoq malillugu sulisoqartarpoq.

Kisianni inatsimmut inaarutaasumik akuerisaasumillu ilitersuutitaqannginnera ajornatorsiutaavoq. Kommune suliaasaqarfiit arlallit pillugit ilitersuummik neriorsorneqartarsimavoq. Kisianni Namminersorlutik Oqartussat taama neriorsuuteqarnertik soorlu piviusunngortinnaviannngikkaat isumaqarnarsivoq. Kommunit ilitersuummut missingersuut takusimavaa, taannalu arlalinnik skabeloninik tabelinillu sulianik suliarinnittartut sulinerminni aallaavigisarsinnaasaannik imaqarpoq. Atortussat taakku kommunip pissariarerusukkaluarpai.

Tamatuma saniatigut illersortinngornissamut ilinniagaqarneq ajornatorsiutitaqarpoq. Namminersorlutik Oqartussat illersortit ilinniagaqarnermik pilersitsiniarluni neriorsuisimapput, taanna illersortit naammassisussaavaat (piukkunnaatit pisariaqartinneqartut pigereerlugit uppersaateqanngikkunik). Ilinniagaq taanna suli piviusunngortinneqanngilaq. Kommunip

Isumaginninnikkut Aqutsisoqarfik tamassuma tuavisaarutiginnissaa pillugu attavigillattaasarpaa. Periarfissatut allatut Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Ingerlatsiviup isumaginninnermut siunnersorti soraarneq attavigisimavaa, taannalu illersortaaruppoq.

Soorlu taneqareersoq Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Ingerlatsiviup siusinnerusukkut ataatsimiinnerni arlalinni inuit innarluutillit pillugit inatsit pillugu, ingerlatsiviup iluani inatsisileritooq peqatigalugu aalajangersimasunik sammisaqartarsimapput. Tamanna iluatsilluartarsimavoq.

Inunnut innarluutilinnut inatsimmut atatillugu kommunimi ukkatarisat allat

- Ingerlatsiviit innuttaasut innarluutillit najugaqatigiiffinni neqeroorutini najugallit nakkutigineqartarnissaat pillugu periusissaq ineriartortillugu suliaaraat
- Inunnut innarluutilinnut inatsimmi innuttaasup inuunera tamaat malittarineqarpoq. Inuk 67-inik ukioqaleraangat innarluutaa tammarneq ajorpoq. Kommunip piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu sullitanut taakkununga neqerooruteqartarnissaa eqqarsaatigalugu Utoqqarnut suliaasaqarfiup aamma Inunnut innarluuteqartunut suliaasaqarfiup akornanni qanimut suleqatigiittoqarnissaa periarfissaagaluarpoq.
- Majoriap aamma inunnut innarluutilinnut siunnersortip suleqatigiinnissaata ukkatarinissaa.

Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit

Illersuisoqarnermut aaqqissuussaqaanginnera pillugu siunnersuisoqatigiit tusagassiutinut nalunaarusiorsinnaappat. Inatsisinik unioqquitsinissaq siunertaanngilaq, suliali aallartinnissaa siunertaalluni.

Sulianik suliarinnittartut innuttaasut attuumassutillit illersorteqarsinnaanerit pillugu paasissutissiisinnaanerit pingaaruteqarpoq.

Najugaqarfissatut neqeroorummut utaqqisunut allattorsimaffik

Innuttaasut 40-t utaqqisut allattorsimaffiannut allatsissimapput.

Ingerlatsiviup allattorsimaffimmi allatsissimasut misissorsimavai, sullitanut eqqortunut allatsissimanersut qulakkeerniarlugu. Taamaappoq taamaattumillu allattorsimaffimmut eqqortumik allatsissimapput.

MISI – sooq siunnersuiinnartassava?

MISI-p tarnip pissusaanik ilisimasallit arlallit siunnersuiinnartartussat aamma nalunarusiortartussat atorfinitsittarpai. MISI-p suliaasai annertusineqartuuppata iluaqutaassagaluarpoq, taamaalillutik innuttaasut toqqarlugit annertunerusumik ikiortalersinnaassagaluaramikkit. MISI-p Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnut aallartitarisaa oqallinnermut tassunga peqataasinnaavoq.

Tilioq-p Kalaallit Nunaanni pitsaasumik sullissinera

Inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfik oqallisigeqqusaanngitsutut ippoq politikerinillu amerlasuunit soqutigineqarpallaarani. Tamanna Tiliup immaqa allannueqataaffigisinnaavaa.

Tassami Tilioq sulianik suliarinnittarneq pitsaanngitsoq / meeqqanik inersimasunillu innarluutilinnik pitsaanngitsumik suliani suliarinnittarneq ersersillugu apeqquteqartalersimavoq. Taamalu qitiutitsineq politikerit isiginngitsuusaarsinnaanngilaat.

Ataatsimiinnissap tullia

Tulliani ataatsimiinnissaq pissaaq 18. februar 2021.

Ataatsimiinnissap tullianut sammisassat

1) Tiliumik suleqateqarneq

2) Michael Rosing, Meeqqanut Atuarfeqarnermullu Ataatsimiitap siulittaasua. Tamanna Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Ingerlatsiviup misissorpaa, aamma Michael Rosingip qaaqquneqarnissaa isumagissavaa.

Inuulluaqqusillunga // Med venlig hilsen

Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Ingerlatsivik
Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked

